

Νίκος Παπαδόπουλος¹
Τομέας Γλωσσολογίας, Τμήμα Φιλολογίας
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Νατάσα Τοπαλίδου – Λασκαρίδου²
Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας,
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

ΤΟ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΩΣ ΚΟΜΒΟΣ ΑΝΑΣΗΜΕΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΥΒΡΙΔΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΔΙΑΠΛΑΤΦΟΡΜΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Σκοπός του παρόντος κειμένου είναι να συνεισφέρει στον επιστημονικό διάλογο γύρω από τα κειμενικά είδη, εστιάζοντας στους τύπους βιογραφικού σημειώματος σε παραδοσιακά και νέα μέσα επικοινωνίας. Ειδικότερα, μελετούμε τους νέους τύπους βιογραφικού σε πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, το προφίλ στο LinkedIn και το Bio στο Instagram, σε αντιδιαστολή με το βιογραφικό όπως αποτυπώνεται στο σχολικό βιβλίο νέας ελληνικής Γλώσσας Β' Γενικού Λυκείου, προς μια κατεύθυνση ανάδειξης των αλλαγών στη δομή, το περιεχόμενο και τη λειτουργία του κειμενικού είδους. Αξιοποιώντας ένα διεπιστημονικό πλαίσιο Ανάλυσης Διαμεσολαβημένου Λόγου, φέρνουμε στο προσκήνιο την ανασημειωμένη, υβριδική και πολυφωνική φύση του βιογραφικού σημειώματος στα ηλεκτρονικά περιβάλλοντα, με δρώσες τις σημειο-τεχνικές, κοινωνικο-διεπιδραστικές και ιστορικο-συγκειμενικές ιδιαιτερότητες των ψηφιακών μέσων. Οι παρατηρούμενες αλλαγές έχουν σημαντικές συνέπειες για τη γλωσσική εκπαίδευση, καθώς οι παιδαγωγικοί πρωταγωνιστές καλούνται να διαπραγματευτούν τόσο την πολυσημειωτική και υβριδική φύση των κειμενικών ειδών όσο και τον δυναμικό ρόλο μη ανθρώπινων παραγόντων στην επικοινωνία και την κοινωνική δράση.

Λέξεις-κλειδιά: Γλωσσική διδασκαλία, Κειμενικά είδη, Ανάλυση Διαμεσολαβημένου Λόγου, Πλατφόρμες κοινωνικών μέσων

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στο παρόν κείμενο, με αφετηρία την εννοιοποίηση των κειμενικών ειδών (ΚΕ) από γλωσσολογικές και ευρύτερα σημειωτικές παραδόσεις, προσεγγίζουμε

¹ nikospap59@gmail.com

² anas.top-lask@outlook.com

το ΚΕ του βιογραφικού σημειώματος στο πλαίσιο της γλωσσικής εκπαίδευσης συγκριτικά με τη *νέα κειμενική πραγματικότητα* που συν-διαμορφώνουν οι πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης (ΠΚΔ). Συγκεκριμένα, χρησιμοποιώντας τρία παράδειγμα από το βιβλίο για τη διδασκαλία της νέας ελληνικής Γλώσσας της Β' (ελληνικού) Γενικού Λυκείου (ΓΕΛ), το LinkedIn και το Instagram αντίστοιχα, διερευνώνται και αναδεικνύονται οι αλλαγές στη δομή, το περιεχόμενο και τη λειτουργία του βιογραφικού σημειώματος στις προαναφερθείσες ΠΚΔ βάσει ενός διεπιστημονικού πλαισίου Ανάλυσης Διαμεσολαβημένου Λόγου (Scollon & Scollon 2004). Στο πλαίσιο αυτό συνδυάζονται επιστημονικές παραδόσεις μεταξύ των οποίων οι σπουδές στα ΚΕ (Bhatia 2004), η κοινωνική σημειωτική (Bezemer & Kress 2016· Kress 2010), η κριτική κοινωνιογλωσσολογία (Blommaert 2018· Maly & Blommaert 2019) και οι σπουδές στις πλατφόρμες (Bucher & Helmond 2018).

2. ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

2.1. Τα ΚΕ ως πολυσημειωτικές και υβριδικές οντότητες

Παρά την πολυπρισματικότητα που χαρακτηρίζει τις προσεγγίσεις στα ΚΕ, παρατηρείται μια σχετική «ομοφωνία» ως προς το ότι βασικό κριτήριο για τον προσδιορισμό των ΚΕ συνιστά η έννοια της αναγνωρισιμότητας (Maly & Blommaert 2019), η πρόσληψη μιας οντότητας ως κάτι συνεκτικό και συγκεκριμένο. Δεδομένου όμως ότι τα ΚΕ δεν είναι αυθαίρετες κατηγορίες, αλλά τοποθετημένες σε πολιτισμικά και ιστορικά συγκείμενα χρήσης (Bakhtin 1986), αναγκαστικά τα όποια αναγνωρίσιμα χαρακτηριστικά τους γίνονται ευέλικτα και δυναμικά, προσαρμοσμένα στο εκάστοτε συγκείμενο. Η υιοθέτηση της παραπάνω παραδοχής προϋποθέτει ότι δεν πρέπει να παραβλέπεται η *πολυσημειωτική, πολυγραμμική και πολυφωνική* φύση διαφόρων συγκιμένων, ειδικά σε νέα, κυρίως περιβάλλοντα επικοινωνίας, κειμενοποίησης και κοινωνικής δράσης, όπως οι ΠΚΔ.

Για τον λόγο αυτό, στο παρόν κείμενο αντλούμε από εννοιολογήσεις των ΚΕ που αναγνωρίζουν και αναδεικνύουν τις *ιδιαιτερότητες* (Bucher & Helmond 2018) των περιβαλλόντων *εμπλοκής* (Bezemer & Kress 2016) των κοινωνικών πρωταγωνιστών με τα ΚΕ. Ειδικότερα, αξιοποιούμε τον ορισμό του Kress, πως το ΚΕ «κατονομάζει και πραγματώνει την αντίληψη για τον κόσμο ως *κοινωνική δράση και διεπίδραση* [...] στα πλαίσια των κοινωνικών σχέσεων» (Kress 2010: 113, *έμφαση στο πρωτότυπο*). Ο Kress, εδώ, διασυνδέει τα ΚΕ τόσο με την έννοια των *Λόγων*³ όσο και των *κοινωνικών πρακτικών*⁴, επιτρέποντάς μας να καταλήξουμε

³ Διακρίνουμε ανάμεσα σε «λόγο», εννοώντας τη γλώσσα σε χρήση, και «Λόγο» (με κεφαλαίο Λ), ως «τους τρόπους συνδυασμού και ενσωμάτωσης γλώσσας, δράσεων, διεπιδράσεων, τρόπων σκέψης, πεποίθησης, αξιολόγησης και χρήσης συμβόλων, εργαλείων και αντικειμένων για την πραγμάτωση [...] κοινωνικά αναγνωρίσιμης ταυτότητας» (Gee 2014: 183).

⁴ Σύμφωνα με τον van Leeuwen (2008), οι κοινωνικές πρακτικές είναι οι τρόποι κοινωνικής δράσης

στο ότι τα ΚΕ αποτελούν σημειωτικά συνεκτικές, αναγνωρίσιμες και ευέλικτες οντότητες που αποτυπώνουν σε πολυσημειωτική μορφή τα κεντρικά συστατικά στοιχεία των Λόγων και των κοινωνικών πρακτικών που τα περιβάλλουν.

Συνεπώς, για τους κοινωνικούς πρωταγωνιστές τα ΚΕ έχουν αναγνωρίσιμη φύση, εφόσον έχουν αναπτύξει τις απαραίτητες γνώσεις για αυτά μέσω της εμπλοκής τους σε σχετικές κοινωνικές πρακτικές. Αυτό είναι που ο Blommaert (2018) αποκαλεί *επαναληπτικότητα*, αναφερόμενος στη χρήση ήδη υπαρχόντων και αναγνωρίσιμων μορφών κειμένου, επεκτείνει όμως τη σκέψη του με την έννοια της *δημιουργικότητας*, με την οποία αναφέρεται σε αποκλίσεις από τα «συμβατικά» χαρακτηριστικά κατά την πραγμάτωση των ΚΕ. Η παραπάνω προσέγγιση συνομιλεί καλά με αυτή του Bhatia (2004), ο οποίος συζητά για τους τρόπους ομαδοποίησης των ΚΕ, εισάγοντας την έννοια της αποικίας ΚΕ, που αναφέρεται, από τη μία, σε ομαδοποιήσεις ΚΕ που μοιράζονται επικοινωνιακούς στόχους και, από την άλλη, στη διαδικασία κατά την οποία οι κοινωνικοί δρώντες αποκλίνουν από τις συμβάσεις και κατασκευάζουν *υβριδικές* μορφές ΚΕ (Bhatia 2004: 66). Οι αποικίες ΚΕ βρίσκονται, έτσι, σε μια διαδικασία *ανα-δόμησης* (con-structure, Blommaert 2018), υπό την έννοια πως συνεχώς μεταβάλλουν τα δομικά τους χαρακτηριστικά.

2.2. Το βιογραφικό σημείωμα και η σημειωτική τεχνολογία: οι ΠΚΔ ως περιβάλλοντα αναπλαισίωσης και ανασημείωσης

Η παρούσα έρευνα εστιάζει ειδικά στο βιογραφικό σημείωμα, το οποίο αποτελεί προεξέχον μέλος της αποικίας της βιογραφίας η οποία, σύμφωνα με τον Πολίτη (2015: 51), περιλαμβάνει, «μεταξύ άλλων, [...] τα κάθε είδους χρηστικά βιογραφικά (δηλαδή, αυτοβιογραφικά) σημειώματα που απαιτούνται για την εύρεση θέσεων εργασίας ή ανέλιξη σε ένα επάγγελμα».

Ο πρωτεύων, λοιπόν, επικοινωνιακός σκοπός του βιογραφικού είναι η εύρεση μιας θέσης εργασίας, σκοπός που στο σύγχρονο επικοινωνιακό τοπίο συχνά διαμεσολαβείται από ψηφιακά μέσα, όπως οι ιστότοποι εύρεσης εργασίας ή οι πλατφόρμες επαγγελματικής δικτύωσης, όπως το LinkedIn, γεγονός που ωθεί το ΚΕ του βιογραφικού να «μεταναστεύει» στο ψηφιακό πεδίο, προκειμένου να συνεχίσει να υπηρετεί τον σκοπό του. Η «διαπλοκή» αυτή του βιογραφικού με τα ψηφιακά περιβάλλοντα δύναται να επιφέρει σημαντικές αλλαγές στη δομή, το περιεχόμενο και τη λειτουργία του υπό συζήτηση ΚΕ, δεδομένου ότι όλα τα περιβάλλοντα εμπλοκής, και δη οι ΠΚΔ, διαθέτουν συγκεκριμένες ιδιαιτερότητες με προφανή επιρροή στις διαδικασίες της παραγωγής, διάδοσης και ερμηνείας του νοήματος. Ο όρος *ιδιαιτερότητες* αναφέρεται στις δυνατότητες και στους περιορισμούς των μέσων, και πιο συγκεκριμένα στο πώς οι τεχνολογίες των

που περιλαμβάνουν συμμετέχοντες, δραστηριότητες, χρόνο, τόπο, τρόπους πραγμάτωσης των δραστηριοτήτων, στυλ και πόρους.

μέσων αφενός επιτρέπουν/προωθούν και αφετέρου καθιστούν αδύνατες ορισμένες ανθρώπινες δράσεις σε/με αυτά (Bucher & Helmond 2018). Η εστίαση στις ιδιαιτερότητες μας επιτρέπει, επί της ουσίας, να μελετήσουμε τις διαδικασίες κατασκευής και διαπραγμάτευσης των ΚΕ, και ειδικά του βιογραφικού, διαδικασίες που η κοινωνική σημειωτική (Bezemer & Kress 2016· Kress 2010) αποτυπώνει με τον όρο *σχεδιασμός*. Ιδιαίτερα χρήσιμο για τη μελέτη του τεχνολογικού σχεδιασμού του βιογραφικού αποδεικνύεται το επιστημονικό παράδειγμα της *σημειωτικής τεχνολογίας* (Roulsen & Knåle 2018), το οποίο μελετά το πώς οι τεχνολογίες επιδρούν στην *ανασημείωση* (resemiotization) (Iedema 2003) του νοήματος και την *αναπλαισίωση* (recontextualization) (Bernstein 1996 στο Κουτσογιάννης 2017) των κοινωνικών πρακτικών.

2.3. Ανασκόπηση της Βιβλιογραφίας

Μολονότι, στα πλαίσια του παρόντος κειμένου, δεν είναι δυνατή μία εκτενής και αναλυτική ανασκόπηση της διαθέσιμης βιβλιογραφίας, αξίζει να αναφερθούμε συνοπτικά σε τρεις – ενίοτε επικαλυπτόμενες – κατηγορίες ερευνών, προκειμένου να αναδειχθούν οι σχετικές συνεισφορές καθώς και οι ελλείψεις που καλείται να συμπληρώσει η παρούσα έρευνα.

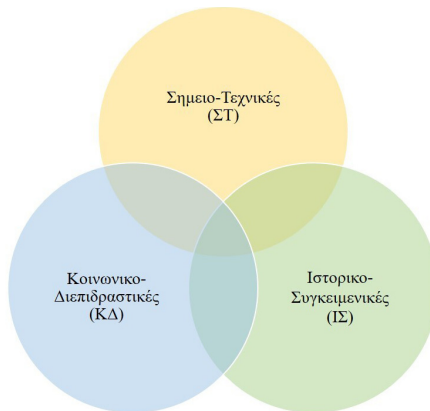
Πρώτον, οι έρευνες με αφετηρία την σημειωτική τεχνολογία (βλ. ενδεικτικά (Jovanovic & van Leeuwen 2018· Παπαδόπουλος 2020· Roulsen 2018) έχουν αναδείξει τον ρόλο της τεχνολογίας ως δρώντος στοιχείου στη διαπραγμάτευση του νοήματος και στην αναπλαισίωση των κοινωνικών πρακτικών, όπως λ.χ. η πρακτική της αναθεώρησης από ομότιμους (Djonon & van Leeuwen 2018). Έπειτα, η μελέτη των ψηφιακών ΚΕ (Askehave & Nielsen 2005· Garzone 2018· Myers 2010) έχει βοηθήσει στη συστηματική κατανόησή τους ως οντοτήτων που χαρακτηρίζονται από την πολλαπλότητα των επικοινωνιακών τους σκοπών, την έλλειψη γραμμικής δομής, αλλά και την υβριδική και πολυσημειωτική τους φύση. Τέλος, η έρευνα για το βιογραφικό που αντλεί από ευρύτερα γλωσσολογικά παραδείγματα (βλ. ενδεικτικά Basthomi 2012· Furka 2008· Wallwork 2014) έχει καταπιαστεί με τη μελέτη των περιεχομένων, των Λόγων, αλλά και των «καλών πρακτικών» κατά τη σύνταξη του βιογραφικού.

Η παρούσα έρευνα αντλεί ευρύτατα από τις παραπάνω συνεισφορές, στην προσπάθειά της να διερευνήσει την εξέλιξη του βιογραφικού κατά την *αναδιαμεσολάβηση* (remediation) του (Bolter & Grusin 2000) στο LinkedIn και το Instagram, καθώς και το πώς η εξέλιξη αυτή συσχετίζεται με την ανασημείωση και την αναπλαισίωση του ΚΕ. Συνδυάζει, έτσι, στοιχεία και από τα τρία είδη ερευνών που παρουσιάστηκαν συνοπτικά προηγουμένως, φιλοδοξώντας να προσφέρει μια ολιστική ματιά στο ΚΕ του βιογραφικού σε παραδοσιακά και νέα μέσα επικοινωνίας.

3. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

3.1. Η συλλογή και το πλαίσιο ανάλυσης των δεδομένων

Τα δεδομένα που αναλύονται στην επόμενη ενότητα συλλέχθηκαν με καταγραφές στιγμιότυπων οθόνης και σημειώσεις κατά την πλοήγηση στην ιστοσελίδα του Φωτόδεντρου⁵, από την οποία αντλήθηκαν τα δεδομένα από το σχολικό βιβλίο, του LinkedIn⁶ και του Instagram.⁷ Ως προς τον τρόπο ανάλυσης των δεδομένων, ακολουθήσαμε τις αρχές της Ανάλυσης Διαμεσολαβημένου Λόγου (Scollon & Scollon 2004), προσεγγίζοντας *διαστρωματικά* το βιογραφικό σημείωμα, ξεκινώντας από το «συμβατικό» βιογραφικό του σχολικού βιβλίου και συνεχίζοντας με τους ανασημειωμένους και υβριδικούς τύπους βιογραφικού στο LinkedIn και το Instagram. Η ανάλυση του κάθε τύπου βιογραφικού γίνεται στη βάση τριών ειδών ιδιαιτεροτήτων, προκειμένου να καλυφθούν τα ερωτήματα που θέτει η παρούσα έρευνα και τα οποία αφορούν τη δομή, το περιεχόμενο και τη λειτουργία του βιογραφικού σημειώματος όπως αυτό απαντάται σε παραδοσιακά και νέα μέσα επικοινωνίας. Πιο αναλυτικά, διακρίνουμε σε Σημειο-Τεχνικές (ΣΤ), Κοινωνικο-Διεπιδραστικές (ΚΔ) και Ιστορικο-Συγκειμενικές (ΙΣ) ιδιαιτερότητες (Σχήμα 1). Επί μέρους, η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει τις τεχνικές και σημειωτικές ιδιαιτερότητες που αφορούν την παραγωγή και τη διάδοση του νοήματος, η δεύτερη σχετίζεται με τις δυνατότητες διαπροσωπικής επικοινωνίας, τους ρόλους και τις σχέσεις εξουσίας μεταξύ των δρώντων, ενώ η τελευταία αφορά το ιστορικο-πολιτισμικό πλαίσιο, το είδος των Λόγων γύρω από τον σχεδιασμό και τη χρήση του βιογραφικού στο εκάστοτε μέσο.

Σχήμα 1: Τα είδη των Ιδιαιτεροτήτων

⁵ <http://ebooks.edu.gr/ebooks/> (Πρόσβαση: 7/2/2023).

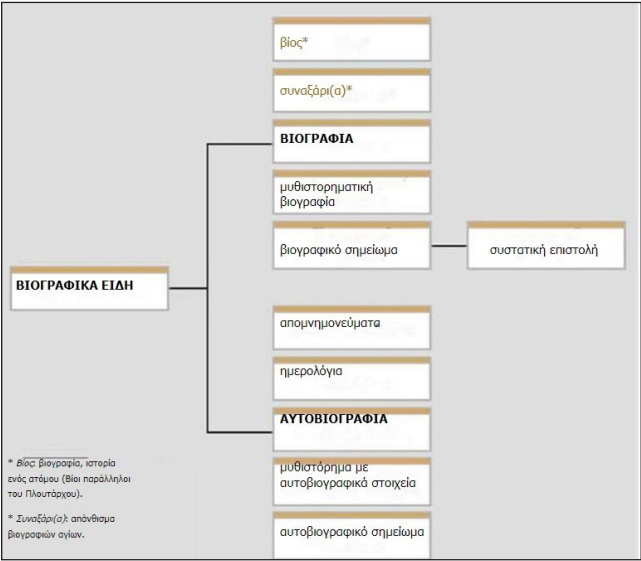
⁶ <https://www.linkedin.com> (Πρόσβαση 7/2/2023).

⁷ <https://www.instagram.com> (Πρόσβαση: 10/2/2023).

4. ΑΝΑΛΥΣΗ

4.1. Το βιογραφικό σημείωμα στο βιβλίο Γλώσσας Β΄ ΓΕΛ

Στο σχολικό βιβλίο για τη διδασκαλία της Γλώσσας της Β΄ ΓΕΛ, και συγκεκριμένα στην Ενότητα «Βιογραφικά Είδη», περιλαμβάνεται η διδασκαλία του ΚΕ του βιογραφικού. Στο πλαίσιο αυτό, στη σελίδα 72 (Εικόνα 1) γίνεται διάκριση ανάμεσα σε δύο υπο-αποικίες βιογραφικών ειδών, την βιογραφία και την αυτοβιογραφία.

Εικόνα 1: Η αποικία των βιογραφικών ειδών και οι υπο-αποικίες της βιογραφίας και της αυτοβιογραφίας

Το βιογραφικό σημείωμα εντάσσεται στην υπο-αποικία της βιογραφίας και αποτελεί, σύμφωνα με το βιβλίο, έναν τύπο βιογραφικού που συντάσσεται από έναν βιογράφο και αφορά στη ζωή και το έργο ενός προσώπου. Από την άλλη, ο τύπος βιογραφικού που είναι περισσότερο διαδεδομένος στη σύγχρονη εποχή, αυτός, δηλαδή, που συντάσσεται από τον ίδιο τον βιογραφούμενο και έχει χρηστικούς σκοπούς, όπως η αναζήτηση εργασίας, εντάσσεται στην υπο-αποικία της αυτοβιογραφίας και ονομάζεται αυτοβιογραφικό σημείωμα, σύμφωνα με το σχολικό βιβλίο (Εικόνα 2).

1950	Γεννήθηκα στη Θεσσαλονίκη
Σπουδές	
1968	Γράφτηκα στη Φιλοσοφική Σχολή του Α.Π.Θ.
1972	Πήρα το πτυχίο του Τμήματος Μέσων και Νεότερων Ελληνικών Σπουδών (Μ.Ν.Ε.Σ.) με άριστα.
1977-78	Παρακολούθησα τα μαθήματα της Σχολής Επιμόρφωσης Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης (Σ.Ε.Α.Μ.Ε.)
1982	Πήρα με άριστα το δίπλωμα των μεταπτυχιακών σπουδών του κλάδου Νεότερης Ελληνικής Φιλολογίας.
Εκπαιδευτικό έργο	
1972	Διορίστηκα στη Μέση Εκπαίδευση.
Συγγραφικό έργο	
1975	Δημοσίευσα το άρθρο «.....» στο περιοδικό , τεύχος , σελ.
1976	Δημοσίευσα το άρθρο «.....» στο περιοδικό , τεύχος , σελ.
	κτλ.
Συμμετοχή σε συνέδρια	
1988	Συμμετείχα με ανακοίνωση στο Β' Πανελλήνιο συνέδριο για τη γλώσσα. Το θέμα της ανακοίνωσής μου ήταν: «.....»
1991	Συμμετείχα με ανακοίνωση στο.....
	κτλ.
Ξένες γλώσσες	
	Πτυχίο γαλλικής (Sorbone II) και αγγλικής γλώσσας (Proficiency).
Οικογενειακή κατάσταση	
	Έγγαμος με δύο παιδιά

Εικόνα 2: Η σχηματική δομή του (αυτό)βιογραφικού σημειώματος

Ως προς τις ΣΤ, ΚΔ και ΙΣ ιδιαιτερότητες της εκάστοτε σημειωτικής τεχνολογίας που χρησιμοποιείται για τη σύνταξη του βιογραφικού, το βιογραφικό που παρουσιάζεται στο σχολικό βιβλίο μπορεί να παραχθεί και να διαδοθεί με συγκεκριμένες τεχνολογίες χειρός (λ.χ. στυλό) και, κυρίως, με ψηφιακές τεχνολογίες σύνθεσης, όπως τα λογισμικά επεξεργασίας κειμένου. Σχετικά με τις ΣΤ ιδιαιτερότητες των τεχνολογιών αυτών, μπορούμε να υπογραμμίσουμε το ύφος, το οποίο, ακολουθώντας και τις σχετικές υποδείξεις του εγχειριδίου (Εικόνα 3), πρέπει να είναι τυπικό, επίσημο και σοβαρό.

Εννοείται ότι σε κάθε βιογραφικό είδος χρησιμοποιείται διαφορετικό ύφος και γλωσσική ποικιλία, ανάλογα με το συγκεκριμένο είδος, το σκοπό του βιογράφου και το δέκτη στον οποίον αυτός απευθύνεται. Έτσι π.χ. το ύφος στη μυθιστορηματική βιογραφία είναι λογοτεχνικό, στη συστατική επιστολή και στο βιογραφικό σημείωμα είναι συνήθως επίσημο και τυπικό, ενώ στο ημερολόγιο είναι οικείο και καθημερινό.

Εικόνα 3: Το ύφος στα βιογραφικά είδη

Έπειτα, ο κυρίαρχος σημειωτικός τρόπος στο «κλασικό» βιογραφικό είναι ο γραπτός λόγος, ενώ οι επί μέρους τομείς είναι οργανωμένοι σε κάθετη, γραμμική διάταξη. Η συμπερίληψη της φωτογραφίας του συντάκτη είναι προαιρετική και σχετίζεται με την εκάστοτε περίπτωση. Το πρόσωπο που συντάσσει το βιογραφικό μπορεί να επιλέξει τις γραφηματικές συμβάσεις (χρώμα, γραμματοσειρά και άλλα τυπογραφικά στοιχεία) που επιθυμεί, καθώς και το ποιους τομείς (θεματικές ενότητες) θα επιλέξει τελικά να συμπεριλάβει, διατάσσοντάς τους με όποια σειρά θέλει, πάντοτε όμως σε μια γραμμική λογική. Ωστόσο, οφείλουμε να σημειώσουμε ότι στο βιβλίο (Εικόνα 4) δίνονται κάποιες κατευθυντήριες για τις ενότητες που «ενδείκνυνται για ένα ολοκληρωμένο βιογραφικό σημείωμα» (σ. 91).

Οι συνηθισμένες θεματικές ενότητες ενός βιογραφικού σημειώματος*

Οι παρακάτω θεματικές ενότητες είναι αυτές που ενδείκνυνται για ένα ολοκληρωμένο βιογραφικό σημείωμα. Δεν είναι απαραίτητο να έχετε στοιχεία για όλες τις θεματικές ενότητες. Μη διστάσετε όμως να αναφέρετε κάποιες εμπειρίες (π.χ. μερική καλοκαιρινή απασχόληση ή μερική απασχόληση άσχετη με το αντικείμενο σπουδών σας) που εσείς δε θεωρείτε σημαντικές. Επιπλέον, μπορείτε να δημιουργήσετε εσείς κάποιες διαφορετικές θεματικές ενότητες που να ταιριάζουν περισσότερο στις ικανότητες και στην προσωπικότητά σας.

Εικόνα 4: Οι θεματικές ενότητες ενός βιογραφικού σημειώματος

Επομένως, η ευελιξία κινήσεων από μεριάς του προσώπου που συντάσσει το ΚΕ είναι περιορισμένη, με την έννοια ότι οι βασικές ΣΤ συμβάσεις πρέπει να ακολουθούν, τουλάχιστον σε κάποιο βαθμό, τις «καλές πρακτικές» που προτείνονται και στο σχολικό βιβλίο.

Προχωρώντας στο επόμενο είδος ιδιαιτεροτήτων που αφορούν το βιογραφικό, όπως αυτό διδάσκεται στο εγχειρίδιο, τις ΚΔ, το ΚΕ διασυνδέεται με την κοινωνική πρακτική της αναζήτησης εργασίας (Εικόνα 5). Οι συμμετέχοντες σε αυτή την πρακτική είναι ο συντάκτης του βιογραφικού και η εταιρεία ή ο εργοδότης, ενώ σχετικά με τους τοπικούς περιορισμούς, δεν υπάρχουν φυσικά όρια στην αναζήτηση εργασίας, καθώς οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να στείλουν το βιογραφικό τους όπου επιθυμούν και η εταιρεία καλεί σε συνέντευξη, αν ο υποψήφιος πληροί το κριτήριο της καταλληλότητας για τη θέση.

δ) Ο πρακτικός σκοπός ενός (αυτο)βιογραφικού σημειώματος (curriculum vitae)

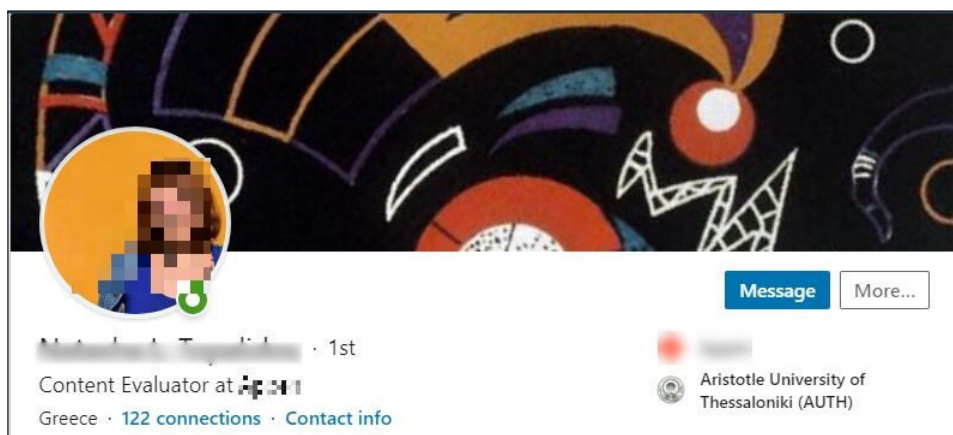
Το (αυτο)βιογραφικό σημείωμα συνήθως γράφεται για έναν πρακτικό σκοπό· π.χ. για την κατάληψη μιας θέσης, για μια υποτροφία κτλ. Στην περίπτωση αυτή προβάλλονται εκείνα τα βιογραφικά στοιχεία-προσόντα που εξυπηρετούν κάθε φορά το συγκεκριμένο σκοπό του ενδιαφερομένου. Επομένως είναι φανερό ότι το αυτοβιογραφικό σημείωμα έχει κάποια κοινά σημεία με τη συστατική επιστολή, με τη διαφορά ότι στο αυτοβιογραφικό ο συντάκτης είναι ο ίδιος ο ενδιαφερόμενος.

Εικόνα 5: Ο πρακτικός σκοπός ενός βιογραφικού σημειώματος

Τέλος, στο σχολικό βιβλίο αποτυπώνονται και οι 15 ιδιαιτερότητες του παραδοσιακού βιογραφικού, καθώς τονίζεται ότι (συνήθως) γράφεται για πρακτικούς σκοπούς, όπως η κατάληψη μιας θέσης εργασίας ή μία υποτροφία (Εικόνα 5), ενώ το περιεχόμενό του μπορεί να ποικίλει, ανάλογα με τη διεκδικούμενη θέση.

4.2. Το προφίλ στο LinkedIn

Περνώντας στην ανάλυση του προφίλ στο LinkedIn, ένα τυπικό προφίλ οργανώνεται σε τομείς που επιτελούν διακριτούς ρόλους, όπως για παράδειγμα η συνοπτική παρουσίαση της ταυτότητας στον τομέα των προσωπικών πληροφοριών (Εικόνα 6) ή η έκθεση των δεξιοτήτων του χρήστη του LinkedIn (Εικόνα 9).

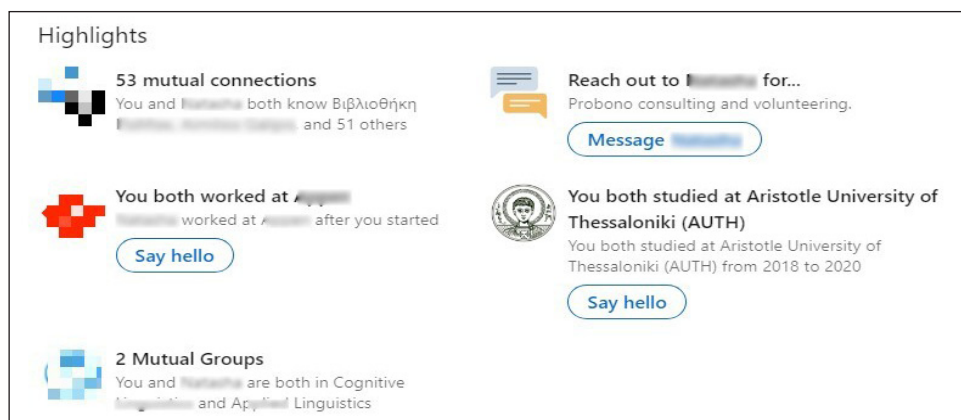
Εικόνα 6: Ο τομέας των προσωπικών πληροφοριών.

Σε σύγκριση με το βιογραφικό του σχολικού βιβλίου, στο προφίλ προστίθενται κάποιοι νέοι τομείς, όπως των αναλυτικών πληροφοριών (Analytics) (Εικόνα 7) και των καλύτερων στιγμών (Highlights) (Εικόνα 8), τομείς που ενσωματώνονται με μία γραμμική, ιεραρχική λογική στο ΚΕ, χωρίς δυνατότητα αναδιάταξης από τον κάτοχο του προφίλ. Η ιδιαιτερότητα των συγκεκριμένων τομέων είναι πως δεν είναι ορατοί σε όλους τους χρήστες της ΠΚΔ, αλλά εμφανίζονται μόνο στον κάτοχο του προφίλ, στην περίπτωση των αναλυτικών πληροφοριών, και μόνο στον επισκέπτη ενός προφίλ, στην περίπτωση των καλύτερων στιγμών.

Εικόνα 7: Ο τομέας των αναλυτικών πληροφοριών.

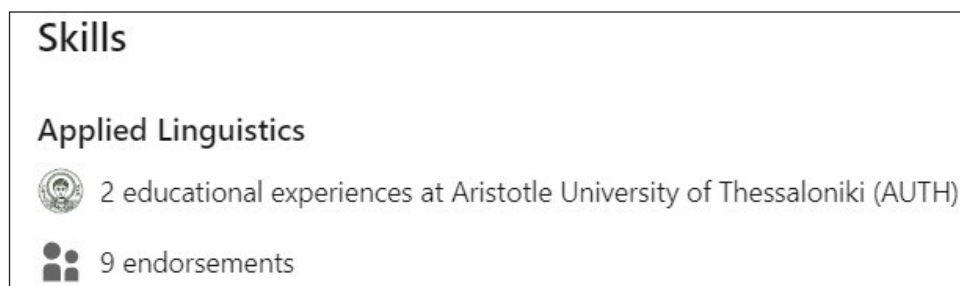
Ο τομέας των αναλυτικών πληροφοριών περιλαμβάνει στατιστικά στοιχεία που αφορούν τον κάτοχο του προφίλ (λ.χ. τον αριθμό των χρηστών που είδαν το προφίλ), ενώ ο τομέας των καλύτερων στιγμών, από την άλλη, εμφανίζεται στους επισκέπτες κάποιου προφίλ και περιλαμβάνει μια σειρά από πληροφορίες για τον κάτοχο του προφίλ. Έχει ενδιαφέρον να τονιστεί ότι το περιεχόμενο των τομέων αυτών συμπληρώνεται αυτόματα από αλγορίθμους, με βάση την αλγοριθμική ταυτότητα (Cheney-Lippold 2011) του κάθε χρήστη. Στο παράδειγμα (Εικόνα 8) παρατηρούμε ότι οι δύο χρήστες της ΠΚΔ (κάτοχος προφίλ και επισκέπτης) εργάστηκαν στην ίδια εταιρεία και φοίτησαν στον ίδιο εκπαιδευτικό φορέα.

Εικόνα 8: Ο τομέας των καλύτερων στιγμών

Συνεπώς, ως προς την οργάνωση, συμπεραίνουμε ότι το προφίλ ακολουθεί την ίδια λογική με το κλασικό βιογραφικό, υπό την έννοια πώς οι τομείς διατάσσονται γραμμικά και επιτελούν διακριτούς ρόλους, διαφοροποιείται όμως τόσο ως προς τους τομείς που προστίθενται, όσο και προς το σημειοτεχνικό περιεχόμενο των τομέων αυτών καθ'αυτών, στο οποίο επικεντρώνουμε την προσοχή μας στη συνέχεια.

Πρώτα-πρώτα, το ύφος, σε αντίθεση με το τυπικό του σχολικού βιβλίου, στο LinkedIn συνδέεται έντονα με όρους της αγοράς, όπως «skills» και «endorsements» (Εικόνα 9), επιτρέποντάς μας να κάνουμε λόγο για «υπερλεξικοποίηση», ως τεχνική «ιδεολογικής πειθούς» (Machin & Mayr 2012: 37). Η πειθώ έγκειται στην προσπάθεια να πειστούν οι χρήστες της ΠΚΔ για την αξία της ενσωμάτωσης της ορολογίας της αγοράς στην επαγγελματική τους δικτύωση και στην αναζήτηση εργασίας, λειτουργώντας έτσι σε ένα πλαίσιο «κανονικοποίησης» της δράσης τους.

Εικόνα 9: Ο τομέας των δεξιοτήτων

Η «κανονικοποίηση» αυτή είναι εμφανής και στο προσχεδιασμένο περιεχόμενο άλλων τομέων του προφίλ, όπως στον τομέα των προσωπικών πληροφοριών, όπου η προσθήκη φωτογραφίας είναι – έμμεσα – υποχρεωτική, καθώς αν ο χρήστης δεν προσθέσει κάποια φωτογραφία προφίλ ο σχετικός διαθέσιμος χώρος παραμένει ορατός, άλλα κενός. Ταυτόχρονα, το προφίλ, ως ένα πολυσημειωτικό ΚΕ, περιλαμβάνει και σημειωτικούς τρόπους πέραν του γραπτού λόγου, συγκεκριμένα την εικόνα αλλά και τα *διαδραστικά σημεία* (Adami 2014) που δημιουργούν *υπερκειμενικές διαδρομές*, όπως τα διάφορα είδη ετικέτας (tags και hashtags) και οι υπερσύνδεσμοι.

Τέλος, οι βασικές γραφηματικές, τυπογραφικές συμβάσεις του προφίλ, η γραμματοσειρά και το χρώμα, είναι προκαθορισμένες από την ΠΚΔ και μη επεξεργάσιμες. Αυτό συνεπάγεται ότι το μέσο προωθεί τη δική του αισθητική ομοιομορφία, γεγονός που, αν συνδυαστεί με τις απόπειρες «κανονικοποίησης» των επιλογών των χρηστών, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι χρήστες οφείλουν να «συμμορφώνονται» στις σημειοτεχνικές συμβάσεις που τίθενται από την

ΠΚΔ, με μερική μόνο δυνατότητα επεξεργασίας και διαχείρισης περιεχομένου. Πρόκειται για τις «νόρμες, στρατηγικές, τεχνολογίες [...] και δυναμικές» που η Petroni (2019: 262) θεωρεί πώς το LinkedIn επιβάλλει στη σημείωση.

Σχετικά με τις ΚΔ ιδιαιτερότητες του ΚΕ του προφίλ, προστίθενται, σε σχέση με το παραδοσιακό βιογραφικό, ορισμένοι νέοι συμμετέχοντες: εκτός από τον δημιουργό του προφίλ και την εταιρεία που το αξιολογεί, στη λειτουργία του προφίλ συμμετέχουν επιπλέον τόσο οι σχεδιαστές του λογισμικού της ΠΚΔ, όσο και το λογισμικό αυτό καθαυτό μέσω της δράσης των αλγορίθμων. Παράλληλα, τα προφίλ των χρηστών είναι πάντοτε «ενεργά» και συνεπώς άμεσα προσβάσιμα σε υπεύθυνους προσλήψεων αλλά και σε μηχανές αναζήτησης που «σκανάρουν» με αυτόματο, μηχανικό τρόπο τα διαθέσιμα προφίλ ψάχνοντας για λέξεις-κλειδιά (Wallwork 2014). Η διαδικασία αυτή γίνεται χωρίς τοπικούς ή χρονικούς περιορισμούς, ακριβώς επειδή τα προφίλ είναι πάντοτε ενεργά και έχουν – δυνητικά – παγκόσμια εμβέλεια.

Το γεγονός ότι τα προφίλ είναι πάντοτε ενεργά μαρτυρά και μια αναπλαισίωση της κοινωνικής πρακτικής που συνδέεται με το βιογραφικό. Ιστορικά, όπως φάνηκε και στο παράδειγμα από το σχολικό βιβλίο, το βιογραφικό σημείωμα συνδέθηκε με την αναζήτηση εργασίας. Όμως, η αναδιαμεσολάβηση του ΚΕ στο LinkedIn, ένα μέσο κοινωνικής δικτύωσης για επαγγελματίες, κατ' ανάγκη αναπλαισιώνει τη βασική λειτουργία του ΚΕ, προσθέτοντας στους επικοινωνιακούς του στόχους και την επαγγελματική δικτύωση. Μάλιστα, η δικτύωση αυτή συχνά λαμβάνει χώρα με αλγοριθμική διαμεσολάβηση, όπως στον τομέα των καλύτερων στιγμών (Εικόνα 8), όπου ο αλγόριθμος αναγνωρίζει τη σύνδεση μεταξύ των χρηστών και προωθεί την μεταξύ τους επικοινωνία με μια σειρά από προεξέχοντα διαδραστικά σημεία (λ.χ. Say Hello) που προσκαλούν τους χρήστες σε διαπροσωπική επαφή.

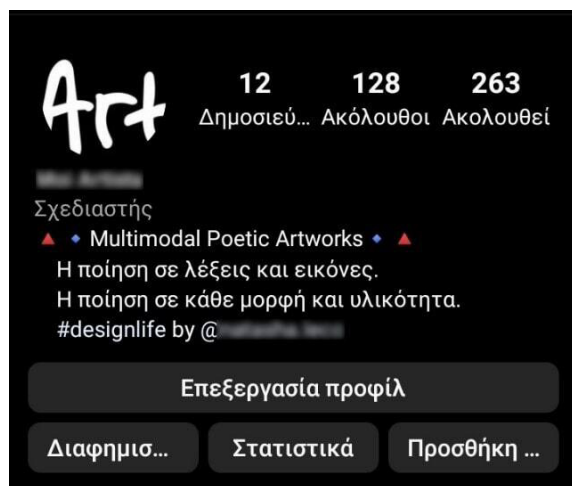
Ως προς το ΙΣ πλαίσιο της λειτουργίας του προφίλ, το ίδιο το LinkedIn τονίζει ότι το προφίλ προσδίδει μια «ατομική πινελιά που ένα τυπικό ρεζουμέ ή βιογραφικό πιθανόν να μην αντανakλά»⁸. Η ατομική, όμως, πινελιά δεν είναι απόλυτα ελεύθερη, αλλά αναγκαστικά συμμορφώνεται στις ενσωματωμένες στον τεχνολογικό σχεδιασμό συμβάσεις για το τι πρέπει να περιλαμβάνει ο κάθε τομέας. Πράγματι, στο προφίλ μπορούμε να διακρίνουμε αρκετές από τις κανονιστικές τάσεις της ΠΚΔ, όπως η ομοιομορφία του περιεχομένου και η *δεδομενοποίηση* (van Dijck 2013) της δράσης, η μετατροπή, δηλαδή, της δράσης των χρηστών σε δεδομένα που καθεφτίζουν την προσωπική επαγγελματική ταυτότητα των χρηστών, όπως κατασκευάζεται στο περιβάλλον της ΠΚΔ. Συνολικά, όλα τα ψηφιακή ίχνη που αφήνουν με τη δράση τους οι χρήστες μετατρέπονται σε μαζικά δεδομένα προς αξιοποίηση από διαφημιστές, μηχανές

⁸ <https://www.linkedin.com/help/linkedin/answer/a564064/linkedin-profile-overview?lang=en> (Πρόσβαση 14/3/2023).

αναζήτησης και υπεύθυνους προσλήψεων, αποδεικνύοντας ότι η ΠΚΔ δεν είναι μια απλή «αναδιαμεσολαβήτρια» του ΚΕ του βιογραφικού, αλλά ενεργή κοινωνική πρωταγωνίστρια στην επαγγελματική δικτύωση και στην αναζήτηση εργασίας.

4.3. Το βιογραφικό στο Instagram

Ο κειμενικός χώρος του βιογραφικού (bio) (Εικόνα 10) στο προφίλ στο Instagram θα μπορούσε να χαρακτηριστεί και ως «μίνι βιογραφία», καθώς πρόκειται για ένα πλαίσιο 150 χαρακτήρων στο οποίο διατίθενται διαδραστικές και μη διαδραστικές μορφές σημείωσης για την «καταγραφή των ταυτοτικών χαρακτηριστικών των χρηστών» (Barton & Lee 2013). Έτσι, οι χρήστες μπορούν να αξιοποιήσουν ποικίλες γραφηματικές επιλογές, σύμβολα και εικονικούς χαρακτήρες emojis, αλλά και να κατασκευάσουν διαδραστικά πολυτροπικά σημεία, αξιοποιώντας τα σύμβολα @ (tag) ή # (hashtag). Οι χρήστες μπορούν να επιλέξουν ποια στοιχεία θα συμπεριλάβουν στους 150 χαρακτήρες, με τις πληροφορίες να είναι διαχειρίσιμες, καθώς μπορούν να τροποποιηθούν, να επεξεργαστούν και να διαγραφούν. Σχετικά με τη διάταξη, αξιοσημείωτη είναι η απουσία υπο-τομέων – σε αντίθεση με το βιογραφικό στο σχολικό βιβλίο και το προφίλ στο LinkedIn – στο bio, γεγονός που επιτρέπει στους χρήστες να οργανώνουν τις πληροφορίες όπως επιθυμούν.

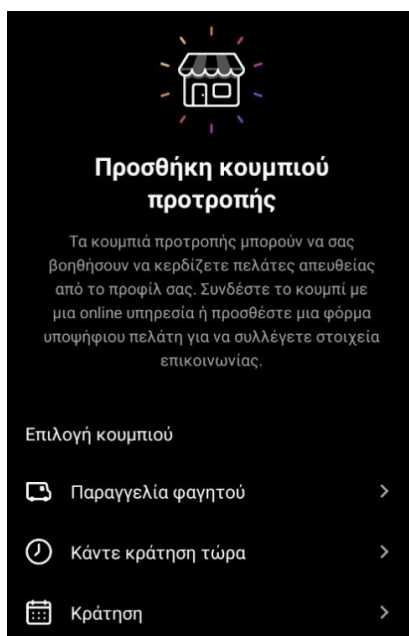

Εικόνα 10: Ο τομέας του βιογραφικού στο Instagram

Ως προς το περιεχόμενο του bio, το γεγονός ότι πρόκειται για έναν τομέα του προφίλ που – μαζί με τη φωτογραφία των χρηστών – είναι υποχρεωτικά

ορατός σε όλα τα μέλη της κοινότητας του Instagram, ωθεί, δυνητικά, σε αυτοπεριγραφικές επιλογές που θα είναι «αξιομνημόνευτες» (Swales 2009). Στα επαγγελματικά προφίλ, μάλιστα, οι χρήστες μπορούν να συμπληρώσουν αυτήν την αυτοπεριγραφή, επιλέγοντας την ιδιότητά τους μέσα από μια γκάμα προκαθορισμένων κατηγοριών. Το ενδιαφέρον εδώ είναι ότι οι κατηγορίες που «πριμοδοτούνται», όπως μαρτυρά και η κατηγορία «σχεδιαστής» στο παραπάνω παράδειγμα (Εικόνα 10), συνδέονται άμεσα με την ευρέως διαδεδομένη κουλτούρα της ΠΚΔ, μια κουλτούρα ψυχαγωγίας, ψηφιακής δημιουργίας και κατανάλωσης.

Προχωρώντας στις ΚΔ ιδιαιτερότητες, με την αλγοριθμική διακίνηση του περιεχομένου, την προσβασιμότητα και την αναζητησιμότητα του κάθε προφίλ στο Instagram, το βιογραφικό γίνεται προϊόν δυνάμει ευρείας «κατανάλωσης». Παράλληλα, απουσιάζει η δυνατότητα για διανθρωπίνη διεπίδραση στο bio, με την ΠΚΔ να αναλαμβάνει τον ρόλο του συνομιλητή. Συγκεκριμένα (Εικόνα 11), η ΠΚΔ δεν δίνει απλώς τη δυνατότητα επιλογών, όπως εν προκειμένω την «προσθήκη [ενός] κουμπιού προτροπής», αλλά επιχειρεί και να πείσει τους χρήστες να συμμορφωθούν στις ΣΤ και ΚΔ της προτάσεις, όπως διαφαίνεται στο παράδειγμα. Με άλλα λόγια, η ΠΚΔ ως δρών στοιχείο αλληλεπιδρά με τον κάθε χρήστη, δημιουργώντας μια 1:1 σχέση παροχής και ζήτησης (Jonanovic & van Leeuwen 2018).

Εικόνα 11: Η δυνατότητα προσθήκης κουμπιού προτροπής στα επαγγελματικά βιογραφικά στο Instagram

Ανακεφαλαιώνοντας και συμπληρώνοντας ως προς το ΙΣ πλαίσιο, το Instagram, με τις προαναφερθείσες ΣΤ και ΚΔ παροχές, ωθεί στη δημιουργία βιογραφικών που «ξεχωρίζουν», που απαρτίζονται από στοιχεία οπτικά και αισθητικά αξιομνημόνευτα, τα οποία και αναδεικνύουν τις πραγματικές ή «φαντασιακές» (Darwin & Norton 2015) ταυτότητες των χρηστών. Παρατηρείται, συνεπώς, ότι ένα παραδοσιακά επαγγελματικό ΚΕ, το βιογραφικό, μετατρέπεται στο Instagram σε (αυτό-)προωθητικό, με στοιχεία του Λόγου της διαφήμισης να «εισβάλλουν» στο βιογραφικό. Αυτό συμβαίνει καθώς το Instagram θεωρεί το bio αναπόσπαστο στοιχείο του ευρύτερου εταιρικού του Λόγου που εστιάζει στη δημιουργία και διακίνηση οπτικοακουστικού ψυχαγωγικού και προωθητικού περιεχομένου (Poulsen 2018).

5. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Στο παρόν κείμενο, συγκρίνοντας το βιογραφικό σε σχολικό βιβλίο, LinkedIn και Instagram αναδείχθηκε η ανασημειωμένη και υβριδική φύση του ΚΕ, όταν αναδιαμεσολαβείται σε ψηφιακά περιβάλλοντα, όπου οι ΣΤ, ΚΔ και ΙΣ δυνατότητες και περιορισμοί των ΠΚΔ συμμετέχουν ενεργά στη δομή και τη λειτουργία του ΚΕ. Ειδικότερα, τονίστηκε ότι και στα τρία παραδείγματα βιογραφικού υπάρχουν ρητά ή υπόρρητα κοινωνικο-σημειωτικά καθεστώτα (van Leeuwen 2008), με την περίπτωση, όμως, των ψηφιακών βιογραφικών να ξεχωρίζει, καθώς εκεί οι ΣΤ και ΚΔ νόρμες είναι δυναμικού τύπου και καθορίζονται από τη διεπίδραση ανθρώπινων και μη πρωταγωνιστών, ειδικά των αλγορίθμων, οι οποίοι καθοδηγούν, απαιτούν, αξιολογούν, πριμοδοτούν και καθιστούν ορατούς συγκεκριμένους τύπους αλληλεπίδρασης (Georgakopoulou, Iversen & Stage 2020· Petroni 2019).

Έπειτα, παρατηρήθηκε και μια διαδοχική αναπλαισίωση του σκοπού του υπό συζήτηση ΚΕ, από το βιογραφικό για αναζήτηση εργασίας στην παραδοσιακή του μορφή, στο προφίλ για κατασκευή επαγγελματικής ταυτότητας και επαγγελματική δικτύωση στο LinkedIn και τελικά στο bio για ανάδειξη της υποκειμενικότητας και αυτό-προώθηση στο Instagram. Για την αξιολόγηση των διαδικασιών της αναδιαμεσολάβησης του ΚΕ από τις ΠΚΔ, ιδιαίτερα χρήσιμη αποδεικνύεται η έννοια των «διελεύσεων» (traversals) του Lemke (2005), όρος που αναφέρεται σε ΣΤ στοιχεία που διαρρηγνύουν τα συμβατικά όρια μεταξύ των διαφόρων μορφών βιογραφικού, δημιουργώντας έτσι ανασημειωμένες και υβριδικές εκδοχές τους. Πιο αναλυτικά, αξιοποιώντας και την ορολογία της Herring (2013), το βιογραφικό στο σχολικό βιβλίο μπορεί να χαρακτηριστεί ως το οικείο (familiar), καθώς διαθέτει τα περισσότερα από τα συμβατικά χαρακτηριστικά του ΚΕ του βιογραφικού, το προφίλ στο LinkedIn αναδεικνύεται ως το αναπροσαρμοσμένο (reconfigured) βιογραφικό, ως ένα μέλος της αποικίας το οποίο διατηρεί τα βασικά αλλά προσθέτει και κάποια νέα χαρακτηριστικά,

ενώ το bio στο Instagram είναι το αναδυόμενο (emergent) βιογραφικό, ένα νέο, δευτερεύον, μέλος της αποικίας της βιογραφίας που κρατά ελάχιστες από τις συμβάσεις του ΚΕ.

6. ΕΠΙΛΟΓΙΚΑ: Η ΜΑΘΗΣΗ ΩΣ ΣΥΣΧΕΤΙΣΤΙΚΗ ΕΜΠΛΟΚΗ

Η περιγραφόμενη αυτή νέα κειμενική πραγματικότητα έχει σημαντικές συνέπειες για τη γλωσσική εκπαίδευση, καθώς οι παιδαγωγικοί πρωταγωνιστές καλούνται να διαπραγματευτούν τόσο τη νέα πολυσημειωτική και υβριδική φύση των ΚΕ, όσο και τον δυναμικό ρόλο μη ανθρώπινων παραγόντων. Όπως τονίζει και ο Pennycook (2014), ο στόχος της εκπαίδευσης είναι η ανάπτυξη «πορωδών» (resourceful) ομιλητών, δηλαδή δρώντων που θα αναπτύσσουν τα κατάλληλα ρεπερτόρια (Blommaert 2018) και θα μπορούν να κινούνται μεταξύ στυλ, Λόγων, επιπέδων ύφους και ΚΕ.

Παιδαγωγικά, η στόχευση αυτή απαιτεί «εξάσκηση, [...] χρόνο και προσπάθεια για [ανάπτυξη] σκέψη[ς] έξω από το κουτί» (Adami 2015). Πιο συγκεκριμένα, ο Kern (2015: 237, 259) εισάγει την έννοια της *συσχετιστικής παιδαγωγικής*, για να αναφερθεί στη θεμελιώδη σπουδαιότητα της εκμάθησης των κειμενικών συμβάσεων (ορθογραφία, γραμματική, ΚΕ, κειμενικοί τύποι), αλλά και του πώς οι συγκεκριμένες συμβάσεις αναπλαισιώνονται ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες του κάθε (υλικού, συμβολικού και πολιτισμικού) συγκεκριμένου χρήσης.

Ως προς τα ΚΕ, λοιπόν, αναδεικνύεται ως απαραίτητη η επίγνωση των γραμματικοσυντακτικών συμβάσεων κάθε ΚΕ, αλλά και η καλλιέργεια της «ταυτοτικής» ικανότητας των πρωταγωνιστών να βρίσκονται σε εγρήγορση προκειμένου να μπορούν να αναπτύσσουν μια κριτική επίγνωση των ΚΕ (Devitt 2009):

- i. ως πολύ-επίπεδα και δυναμικά σημειωτικά αντικείμενα, με έμφαση στις επικοινωνιακές συμβάσεις και στο πώς αυτές ανασημειώνονται.
- ii. ως διαδικασίες, με στόχο να κατανοούν τις κειμενικές οικολογίες στο ψηφιακό ή συμβατικό πλαίσιο σχεδιασμού, «προς την κατεύθυνση της κατανόησης των κοινωνικών πρακτικών εντός των οποίων ανήκουν» (Κουτσογιάννης 2017).
- iii. ως ιστορικά πλαισιωμένες κατηγορίες, με σκοπό να αναπτύσσουν κριτική συγκεκριμένη επίγνωση και να προσεγγίζουν τα ΚΕ ως «οργανικά στοιχεία του σύγχρονου [πολιτισμικού και πολιτικο-]οικονομικού τρόπου ζωής» (ο.π.).

Κλείνοντας, όπως τονίζουν οι Bezemer και Kress (2016), κάθε εμπλοκή σε κοινωνικά περιβάλλοντα καθίσταται «μεταμορφωτική» (transformational),

μπορεί δηλαδή να επηρεάσει το είδος των ταυτοτήτων που αναδύονται. Η διαμόρφωση, συνεπώς, κατάλληλων περιβαλλόντων μαθησιακής εμπλοκής με τα ΚΕ που θα λαμβάνουν υπόψη τα προαναφερθέντα χαρακτηριστικά θα συνεισφέρει στην καλλιέργεια εγγράμματος μαθητικών ταυτοτήτων που θα μπορούν να «διαβάζουν», να διαχειρίζονται και να ανασχεδιάζουν τη νέα κειμενική πραγματικότητα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Adami 2014: E. Adami, What's in a click? A social semiotic framework for the multimodal analysis of website interactivity. *Visual Communication*, 14(2), 133–153.
- Adami 2015: E. Adami, A Social Semiotic Perspective on Digital Mobility. *Media Education. Studi, ricerche, buone pratiche*, 6(2), 184–207.
- Askehave & Nielsen 2005: I. Askehave, E. Nielsen, Digital genres: a challenge to traditional genre theory. *Information Technology & People*, 18(2), 120–141.
- Bakhtin 1986: M. Bakhtin, *Speech Genres & Other Late Essays*. Austin: University of Texas Press.
- Barton & Lee 2013: D. Barton, C. Lee, *Language online: Investigating digital texts and practices*. London/New York: Routledge.
- Basthomi 2012: Y. Basthomi. Curriculum vitae: A discourse of celebration with narcissistic allusions. *TEFLIN Journal*, 23(1), 1–24.
- Bezemer & Kress 2016: J. Bezemer, G. Kress, *Multimodality, Learning and Communication: A Social Semiotic Frame*. London/New York: Routledge.
- Bhatia 2004: V. Bhatia, *Worlds of Written Discourse: A Genre-Based View*. London: Continuum.
- Blommaert 2018: J. Blommaert, *Durkheim and the Internet: Sociolinguistics and the Sociological Imagination*. London: Bloomsbury Academic.
- Bolter & Grusin 2000: J. Bolter, R. Grusin, *Remediation: Understanding New Media*. Cambridge: MIT Press.
- Bucher & Helmond 2018: T. Bucher, A. Helmond, The Affordances of Social Media Platforms. In J. Burgess, A. Marwick & T. Poell (eds.), *The SAGE Handbook of Social Media* (pp. 233–253). London: SAGE Publications.
- Darvin & Norton 2015: R. Darvin, B. Norton, Identity and a Model of Investment in Applied Linguistics. *Annual Review of Applied Linguistics*, 35, 36–56.
- Devitt 2009: A. Devitt, Teaching Critical Genre Awareness. In C. Bazerman, A. Bonini, D. Figueiredo (eds.), *Genre in a Changing World* (pp. 337–351). Anderson: Parlor Press.

- Djonov & van Leeuwen 2018: E. Djonov, T. van Leeuwen, Social media as semiotic technology and social practice: the case of ResearchGate's design and its potential to transform social practice. *Social Semiotics*, 28(5), 641–664.
- Furka 2008: I. Furka, The curriculum vitae and the motivational letter: A rhetorical and cultural analysis. *WoPaLP*, 2, 18–37.
- Garzone 2018: G. Garzone, Job Advertisements on LinkedIn. Generic integrity and evolution. *Lingue e Linguaggi*, 26, 197–218.
- Gee 2014: J. P. Gee, *How to do Discourse Analysis: A Toolkit*. London/New York: Routledge.
- Georgakopoulou, Iversen & Stage 2020: A. Georgakopoulou, S. Iversen, C. Stage, *Quantified Storytelling. A narrative analysis of metrics on social media*. London: Palgrave Macmillan.
- Herring 2013: S. Herring, Discourse in Web 2.0: familiar, reconfigured, and emergent. In D. Tannen & A. M. Trestler (eds.), *Georgetown University Round Table on Languages and Linguistics 2011: Discourse 2.0: Language and New Media* (pp. 1–25). Washington: Georgetown University Press.
- Iedema 2003: R. Iedema, Multimodality, Resemiotization: Extending the Analysis of Discourse as Multi-Semiotic Practice. *Visual Communication*, 2, 29–57.
- Jovanovic & van Leeuwen 2018: D. Jovanovic, T. van Leeuwen, Multimodal dialogue on social media. *Social Semiotics*, 28(5), 683–699.
- Kern 2015: R. Kern, *Language, Literacy and Technology*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kress 2010: G. Kress, *Multimodality. A Social Semiotic Approach to Contemporary Communication*. London/New York: Routledge.
- Lemke 2005: J. Lemke, Multimedia Genres and Traversals. *Folia Linguistica*, 39(1–2), 45–56.
- Machin & Mayr 2012: D. Machin, A. Mayr, *How to Do Critical Discourse Analysis: A Multimodal Introduction*. London: SAGE Publications.
- Maly & Blommaert 2019: I. Maly, J. Blommaert, Digital Ethnographic Linguistic Landscape Analysis (ELLA 2.0). *Tilburg Papers in Culture Studies*, 233.
- Myers 2010: G. Myers, *The Discourse of Blogs and Wikis*. London: Continuum.
- Pennycook 2014: A. Pennycook, Principled Polycentrism and Resourceful Speakers. *The Journal of Asia TEFL*, 11(4), 1–19.
- Petroni 2019: S. Petroni, How Social Media Shape Identities and Discourses in Professional Digital Settings: Self-Communication or Self-Branding? In P. Bou-Franch & P. G.-C. Blitvich (eds.), *Analyzing Digital Discourse* (pp. 251–281). London: Palgrave Macmillan.
- Poulsen 2018: S. V. Poulsen, Constructing the Corporate Instagram Discourse – A Critical Visual Discourse Approach. *Digital Age in Semiotics and Communication*, 1(1), 95–112.

- Poulsen & Kvåle 2018: S. V. Poulsen, G. Kvåle, Studying social media as semiotic technology: a social semiotic multimodal framework. *Social Semiotics*, 28(5), 700–717.
- Scollon & Scollon 2004: R. Scollon, S. W. Scollon, *Nexus Analysis: Discourse and the Emerging Internet*. London/New York: Routledge.
- Swales 2009: J. Swales, World of genre—metaphors of genre. In C. Bazerman, A. Bonini, & D. Figueiredo (επιμ.), *Genre in a Changing World* (pp. 1–16). Anderson: Parlor Press.
- van Dijck 2013: J. van Dijck, *The Culture of Connectivity: A Critical History of Social Media*. Oxford Scholarship Online.
- van Leeuwen 2008: T. van Leeuwen, *Discourse and Practice: New Tools for Critical Discourse Analysis*. Oxford: Oxford University Press.
- Wallwork 2014: A. Wallwork, *CVs, Resumes, and LinkedIn: A Guide to Professional English*. New York: Springer.
- Κουτσογιάννης 2017: Δ. Κουτσογιάννης, *Γλωσσική διδασκαλία χθες, σήμερα, αύριο: μια πολιτική προσέγγιση*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.
- Παπαδόπουλος 2020: Ν. Παπαδόπουλος, *Αναλύοντας το LinkedIn ως Σημειωτική Τεχνολογία. Πολιτικές και Εκπαιδευτικές Προεκτάσεις* [Μεταπτυχιακή Διατριβή]. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης.
- Πολίτης 2015: Π. Πολίτης, Εισηγήσεις στην κειμενική διδασκαλία των εγχειριδίων του Δημοτικού για το γλωσσικό μάθημα. Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας [Online], [https://www.greek-language.gr/digitalResources/files/document/gram_first_grade/06.pdf]

Nikos Papadopoulos
Department of Linguistics, School of Philology
Aristotle University of Thessaloniki

Natasha Topalidou Laskaridou
School of French Language and Literature, Faculty of Philosophy
Aristotle University of Thessaloniki

**CURRICULUM VITAE AS A NEXUS OF RESEMIOTIZATION AND HYBRIDIZATION:
CROSS-PLATFORM APPROACHES AND LANGUAGE EDUCATION**

Summary

The purpose of the present paper is to contribute to scholarly dialogue around genres, with a focus on curriculum vitae in traditional and new communication media. Specifically, we will study new types of resumes on social media platforms, including profiles on LinkedIn and bios on Instagram, in contrast to the resumes in the Greek language textbook of the 2nd grade of High School. Employing a transdisciplinary Mediated Discourse Analysis framework, we highlight changes in the structure, content, and function of the genre in question. Our analysis brings to the fore the resemiotized, hybrid, and polyphonic nature of curricula vitae in digital environments, taking into account the semio-technical, socio-interactive, and historical-contextual affordances of digital media. Our findings have important implications for language education, for pedagogical actors are required to engage with both the new polysemiotic and hybrid nature of genres and the dynamic role of non-human actors, such as algorithms, in communication and social action.

Keywords: Language education, Genres, Mediated Discourse Analysis, Social media platforms